

1 Este necesar să mă adresez unei instanțe judecătorești sau există o altă alternativă?

Litigiile pot fi soluționate atât prin mijloace judiciare, cât și prin mijloace extrajudiciare.

O modalitate extrajudiciară de soluționare a litigiilor este **concilierea**. Concilierea este o modalitate extrajudiciară de soluționare voluntară a litigiilor, care este condusă de un conciliator independent și imparțial. Conciliatorul facilitează comunicarea dintre părți în vederea identificării unei soluții la litigiu. Negocierile purtate în cadrul procedurii de conciliere sunt confidențiale, iar conciliatorul nu poate conduce procedura de conciliere într-o manieră care să lase impresia că are competența de a lua decizii cu caracter obligatoriu. Conciliatorul poate fi un notar public, un avocat sau orice altă persoană fizică desemnată de părțile aflate în litigiu și autorizată să acționeze prin intermediul unei persoane juridice [cum ar fi conciliatorii din cadrul unui organism de conciliere în domeniul asigurărilor prin intermediul Asociației asigurătorilor din Estonia (*Eesti Kindlustusseltside Liit*) și al Biroului pentru asigurări auto din Estonia (*Eesti Liikluskindlustuse Fond*)]. Un organism de conciliere este o entitate afiliată unei agenții a administrației naționale sau locale, cum ar fi comisia pentru drepturile de autor (*autoritõiguse komisjon*). Un acord încheiat ca urmare a desfășurării procedurilor de conciliere constituie un titlu executoriu în termenele și condițiile prevăzute de lege, cu condiția ca acordul să fie declarat executoriu de către o instanță judecătorească, și poate fi prezentat unui executor judecătoresc în vederea executării silite. În cazul în care conciliatorul este un notar public sau un avocat, acordul privind o cerere care are ca obiect un drept de proprietate sau acordul privind o cerere care nu are ca obiect un drept de proprietate, cu condiția să se poată încheia un acord de compromis în ceea ce privește cererea care nu are ca obiect un drept de proprietate, poate fi autentificat de un notar public la cererea părților participante la procedura de conciliere și poate fi supus imediat executării silite. În această situație, nu este necesar ca o instanță judecătorească să declare acordul executoriu. Un acord validat de un organism de conciliere este obligatoriu pentru părți și nu trebuie să fie declarat executoriu de către o instanță. **Arbitrajul** este o altă metodă de soluționare alternativă a litigiilor. Întrucât componența comisiei de arbitraj este stabilită chiar de către părți, acestea pot să se asigure cu privire la cunoștințele, experiența și imparțialitatea arbitrilor. Părțile au, de asemenea, dreptul de a alege limba care va fi utilizată în cadrul procedurii, legislația aplicabilă și regulamentul de procedură. O comisie de arbitraj poate fi constituită pentru o singură cauză (*ad hoc*) sau poate să funcționeze în mod permanent. În Estonia, Comisia de arbitraj a Camerei Notarilor (*Notarite Koja vahkohus*) este o comisie de arbitraj permanentă. În Estonia, litigiile care decurg ca urmare a activităților transfrontaliere sunt adesea soluționate la Comisia de arbitraj de pe lângă **Camera de Comerț și Industrie a Estoniei** [*Eesti Kaubandus-Tööstuskoja (EKTK) arbitraažikohus*]. O hotărâre pronunțată de o comisie de arbitraj estoniană care funcționează în mod permanent constituie un titlu executoriu, fără a fi necesar ca o instanță să o declare executorie. Hotărârile pronunțate de alte comisii de arbitraj, inclusiv de comisiile de arbitraj *ad hoc*, și de cele ale altor state trebuie mai întâi declarate executorii de către o instanță, pentru a putea fi supuse executării silite. În afară de comisiile de arbitraj și de conciliere, există și alte comisii pentru soluționarea extrajudiciară a anumitor tipuri de litigii.

De exemplu, litigiile de muncă pot fi trimise mai întâi unei **comisii de soluționare a litigiilor de muncă** (*dõvaidluskomisjon*). O comisie de soluționare a litigiilor de muncă este un organism independent care soluționează litigiile individuale de muncă și căruia i se pot adresa atât angajații, cât și angajatorii.

Soluționarea litigiilor de muncă în cadrul unei comisii de soluționare a litigiilor de muncă este reglementată de

Legea privind soluționarea litigiilor de muncă (*individuaalse töövaidluse lahendamise seadus*). Nu se percep taxe de stat pentru soluționarea litigiilor în cadrul unei comisii de soluționare a litigiilor de muncă. Comisia de soluționare a litigiilor de muncă poate soluționa orice litigiu care rezultă din relațiile de muncă. În cazul în care se exercită dreptul de a se adresa unei comisii de soluționare a litigiilor de muncă, este important de reținut că respectiva comisie soluționează pretenții pecuniare care nu depășesc suma de 10 000 de euro. Pretențiile pecuniare care depășesc suma de 10 000 de euro trebuie să fie soluționate de către o instanță judecătorească. Cererea depusă la comisia de soluționare a litigiilor de muncă trebuie să precizeze circumstanțele care sunt relevante pentru litigiu. De exemplu, în cazul în care se contestă o concediere, este necesar să se menționeze data și motivele concedierii. În cerere ar trebui să se descrie natura dezaordului dintre părți, și anume ceea ce angajatul sau angajatorul nu a făcut sau a făcut în mod ilegal în opinia solicitantului. La cerere trebuie anexate dovezi care susțin faptele descrise (de exemplu, contractul de muncă, acordurile reciproce sau corespondența dintre angajat și angajator etc.) sau trimeri la alte dovezi sau la martori. În cazul în care solicitantul consideră că este necesar să invite un martor la ședință, în cerere ar trebui indicate numele și adresa respectivului martor. O decizie a unei comisii de soluționare a litigiilor de muncă care a intrat în vigoare constituie un titlu executoriu și poate fi prezentată executorului judecătoresc în vederea executării silite. În anumite circumstanțe, o comisie de soluționare a litigiilor de muncă poate declara că decizia sa este executorie fără întârziere. În cazul în care una dintre părțile la litigiu nu este de acord cu decizia comisiei de soluționare a litigiilor de muncă, aceasta poate introduce o acțiune la instanța regională (*maakohus*) pentru judecarea aceluiași litigiu de muncă, în termen de o lună cu începere din ziua următoare zilei în care a fost primită o copie a deciziei. În acest caz, decizia comisiei de soluționare a litigiilor de muncă nu va produce efecte.

Plângerile care derivă dintr-un contract între un consumator și un comerciant pot fi soluționate de

Comitetul de soluționare a plângerilor consumatorilor, (*tarbijakaebuste komisjon*). Soluționarea litigiilor în materie de consum este reglementată de **Legea privind protecția consumatorilor** (*tarbijakaitse seadus*). Comitetul de soluționare a plângerilor consumatorilor este competent pentru soluționarea litigiilor în materie de consum la nivel național și transfrontalier care decurg din contractele încheiate între consumatori și comercianți și care sunt inițiate de un consumator, în cazul în care una dintre părțile la litigiu este un comerciant al cărui sediu se află pe teritoriul Republicii Estonia. De asemenea, comitetul este competent să soluționeze orice litigiu referitor la prejudiciul cauzat de un produs care prezintă defecte, cu condiția ca prejudiciul respectiv să poată fi determinat. În cazul în care s-a stabilit existența unui prejudiciu, însă valoarea exactă a acestuia nu poate fi cuantificată, de exemplu, în cazul prejudiciului nepatrimonial sau al unui prejudiciu care poate apărea în viitor, valoarea despăgubirilor va fi stabilită de către instanță. Comitetul nu soluționează litigiile legate de furnizarea serviciilor de natură non-economică de interes general, a serviciilor în domeniul educației oferite de persoane juridice de drept public sau a serviciilor de asistență medicală furnizate pacienților de către cadrele medicale pentru evaluarea, menținerea sau refacerea stării lor de sănătate, inclusiv prescrierea, eliberarea și furnizarea de medicamente și dispozitive medicale. În plus, comitetul nu soluționează litigiile cu privire la plângerile care derivă ca urmare a decesului, a vătămărilor corporale sau a daunelor pentru sănătate ori litigiile pentru care procedura de soluționare este prevăzută în alte legi. Astfel de litigii sunt soluționate de instituțiile sau de instanțele competente (de exemplu, pe lângă instanțele judecătorești, litigiile care decurg din contractele de închiriere de locuințe pot fi soluționate și de comitetele de soluționare a litigiilor care decurg din contractele de închiriere). Cererea depusă de un consumator va fi examinată, iar rezultatul soluționării litigiului va fi pus la dispoziția părților în termen de 90 de zile de la admiterea cererii consumatorului în vederea revizuirii. În cazul litigiilor complexe, termenul menționat poate fi prelungit. Decizia Comitetului de soluționare a plângerilor consumatorilor trebuie

executată în termen de 30 de zile de la data publicării sale pe site-ul web al Oficiului pentru Protecția Consumatorilor (*Tarbijakaitseamet*), dacă decizia nu prevede altfel. O listă a comercianților care nu au respectat deciziile comitetului este publicată pe site-ul web al Oficiului pentru protecția consumatorilor; cu toate acestea, decizia comitetului nu poate fi supusă executării silite, ceea ce înseamnă că nu poate fi transmisă unui executor judecătoresc în acest scop. Un comerciant inclus în listă va fi șters de pe aceasta atunci când va executa decizia comitetului, după includerea sa în listă, sau dacă au trecut mai mult de 12 luni de la includerea în listă. În cazul în care părțile aflate în litigiu nu sunt de acord cu decizia luată de comitet și nu se conformează acesteia, ele pot recurge la instanța regională în vederea soluționării aceluiași litigiu. Un comerciant comunică în scris Oficiului pentru protecția consumatorilor faptul că decizia a fost respectată sau că litigiul a fost deferit unei instanțe regionale, anexând o copie a cererii depuse la instanța regională. Oficiul pentru protecția consumatorilor poate, el însuși, cu acordul consumatorului și în calitate de reprezentant al acestuia, să defere litigiul către o instanță regională în vederea examinării, în cazul în care comerciantul nu a respectat decizia, iar litigiul este relevant pentru aplicarea unei legi sau a unei alte legislații ori pentru interesele colective ale consumatorilor.

Litigiile care decurg din contractele de închiriere a locuințelor pot fi soluționate de un **comitet de soluționare a litigiilor care decurg din contractele de închiriere**. Soluționarea litigiilor care decurg din contractele de închiriere este reglementată de

Legea privind soluționarea litigiilor care decurg din contractele de închiriere (*üürivaidluse lahendamise seadus*). Comitetele de soluționare a litigiilor care decurg din contractele de închiriere nu soluționează litigiile care implică pretenții pecuniare care depășesc 3 200 de euro. Un comitet de soluționare a litigiilor care decurg din contractele de închiriere poate fi înființat de o autoritate locală și soluționează litigiile care decurg din contractele de închiriere care apar pe teritoriul său. În Estonia, doar la Tallinn a fost înființat un comitet de soluționare a litigiilor care decurg din contractele de închiriere. O cerere adresată unui comitet de soluționare a litigiilor care decurg din contractele de închiriere trebuie să indice ce anume revendică solicitantului și faptele pe care se bazează, iar la cerere trebuie să se anexeze contractul de închiriere și probele care dovedesc afirmațiile înscrise în cerere, precum și alte documente doveditoare relevante. Decizia unui comitet de soluționare a litigiilor care decurg din contractele de închiriere care a intrat în vigoare constituie un titlu executoriu și poate fi prezentată executorului judecătoresc în vederea executării silite. În cazul în care una dintre părțile aflate în litigiu nu este de acord cu decizia luată de comitetul de soluționare a litigiilor care decurg din contractele de închiriere, aceasta poate sesiza instanța regională cu același litigiu în termen de 20 de zile cu începerea din ziua următoare primirii deciziei comitetului. În acest caz, decizia comitetului de soluționare a litigiilor care decurg din contractele de închiriere nu va produce efecte. Soluționarea litigiilor de către comitetele menționate anterior nu constituie o procedură preliminară obligatorie, și anume în cazul în care părțile nu doresc sau nu sunt în măsură să soluționeze litigiul prin mijloace extrajudiciare, pot înainta cererea lor către o instanță. Aceeași cerere nu poate fi examinată în același timp de o instanță și de un comitet extrajudiciar competent.

2 Există termene pentru introducerea unei acțiuni în justiție?

Relațiile de drept privat sunt guvernate de principiul autonomiei private, ceea ce înseamnă că un creditor este liber să decidă când să-și recupereze creanța de la debitor. Cu toate acestea, în scopul clarității juridice și al stabilității legii, debitorul poate invoca un termen de prescripție în cazul în care creditorul nu a prezentat creanța într-un anumit termen. O instanță sau orice alt organism de soluționare a litigiilor va impune un termen de prescripție numai în cazul în care partea obligată solicită acest lucru. Prin urmare, creanța creditorului nu va expira până la expirarea termenului de prescripție. Cu toate acestea, în cazul în care creanța este prescrisă și partea obligată invocă termenul de prescripție, instanța nu va examina cererea și nici nu va pronunța o hotărâre materială cu privire la aceasta.

Termenul de prescripție pentru creanțele care rezultă din tranzacții este de trei ani.

Termenul de prescripție pentru creanțele care rezultă din tranzacții va fi de zece ani în cazul în care partea obligată și-a încălcat obligațiile în mod deliberat.

Termenul de prescripție pentru creanțele legate de transferul de bunuri imobile, grevarea bunurilor imobile printr-un drept patrimonial (real), transferul sau încetarea unui drept real ori modificarea conținutului unui drept real este de zece ani.

Termenul de prescripție pentru o creanță care rezultă din legislație este de zece ani din momentul în care creanța ajunge la scadență, dacă legea nu prevede altfel.

Termenul de prescripție pentru o creanță care rezultă dintr-un prejudiciu cauzat în mod ilegal este de trei ani de la momentul în care persoana îndreptățită a avut cunoștință sau ar fi trebuit să aibă cunoștință de prejudiciu și de partea care are obligația de a compensa prejudiciul.

Termenul de prescripție pentru o creanță care rezultă din îmbogățirea necuvenită este de trei ani de la momentul în care persoana îndreptățită a avut cunoștință sau ar fi trebuit să aibă cunoștință de obținerea creanței care rezultă din îmbogățirea necuvenită.

Termenul de prescripție pentru o cerere de îndeplinire a obligațiilor recurente, cu excepția cererilor de îndeplinire a obligațiilor de întreținere a copilului, este de trei ani pentru fiecare obligație separată, indiferent de temeiul legal al creanței.

Termenul de prescripție pentru o cerere de îndeplinire a obligațiilor de întreținere a copilului este de zece ani pentru fiecare obligație separată.

Termenul de prescripție pentru cererile de restituire care decurg dintr-un drept de proprietate și pentru creanțele care rezultă din dreptul familiei sau din dreptul succesoral este de 30 de ani de la momentul în care creanța ajunge la scadență, dacă legea nu prevede altfel.

Cererea de restituire care rezultă dintr-un drept de proprietate formulată împotriva unui posesor arbitrar nu expiră.

Anumite creanțe rezultate din relațiile de muncă au un termen de prescripție pentru a recurge la o instanță. De exemplu, perioada de depunere a unei plângeri la o comisie de soluționare a litigiilor de muncă sau la o instanță pentru recunoașterea drepturilor care decurg din relațiile de muncă și pentru protecția drepturilor încălcate este de patru luni. O acțiune în instanță sau o cerere depusă la o comisie de soluționare a litigiilor de muncă pentru revocarea încetării unui contract de muncă poate fi depusă în termen de 30 de zile calendaristice de la primirea declarației de încetare; în termen de 30 de zile de la primirea unei declarații de încetare, un angajat poate depune o cerere la o instanță judecătorească sau la o comisie de soluționare a litigiilor de muncă pentru a contesta încetarea, ca fiind contrară principiului bune-credințe, cu excepția cazului în care angajatorul a reziliat contractul din cauza unei încălcări a contractului de muncă de către angajat; termenul de depunere a unei plângeri legate de salarii este de trei ani.

3 Trebuie să mă adresez unei instanțe din acest stat membru?

Circumstanțele în care o cauză poate fi judecată de o instanță estoniană sunt determinate de dispozițiile referitoare la competența judiciară internațională. O cauză intră sub incidența competenței judiciare a unei instanțe estoniene dacă respectiva instanță poate să judece cauza în conformitate cu prevederile privind competența și jurisdicția sau în baza unui acord privind competența judiciară, cu excepția cazului în care legislația sau un acord internațional prevede altfel. Competența judiciară internațională nu este o competență judiciară exclusivă, cu excepția cazului în care legislația sau un acord internațional prevede altfel. Prevederile **Codului de procedură civilă (*tsiviilkohtumenetluse seadustik*)** din Estonia privind competența judiciară internațională se aplică numai în măsura în care acest aspect nu este reglementat în alt mod de un acord internațional sau de următoarele regulamente ale Uniunii Europene:

(1) Regulamentul (UE) nr. 1215/2012 al Parlamentului European și al Consiliului privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială;

(2) Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești, de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1347/2000;

(3) Regulamentul (CE) nr. 4/2009 al Consiliului privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor și cooperarea în materie de obligații de întreținere;

(4) Regulamentul (UE) nr. 650/2012 al Parlamentului European și al Consiliului privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești și acceptarea și executarea actelor autentice în materie de succesiuni și privind crearea unui certificat european de moștenitor;

(5) Regulamentul (UE) nr. 655/2014 al Parlamentului European și al Consiliului de instituire a unei proceduri pentru ordonanța asigurătorie europeană de indisponibilizare a conturilor bancare în vederea facilitării recuperării transfrontaliere a datorii în materie civilă și comercială.

4 Dacă da, cărei instanțe din acest stat membru ar trebui să mă adresez, având în vedere domiciliul meu, al celeilalte părți sau alte aspecte ale cauzei mele?

Instanța la care poate fi introdusă o acțiune împotriva unei persoane și pot fi executate alte acte de procedură cu privire la o persoană este stabilită conform principiului **competenței judiciare generale**, cu excepția cazului în care legislația prevede că acțiunea trebuie să fie introdusă la o altă instanță sau că actul trebuie să fie executat de o altă instanță.

În temeiul **competenței judiciare facultative** se stabilește instanța la care pot fi introduse acțiuni împotriva unei persoane și pot fi executate alte acte de procedură cu privire la o persoană în afara jurisdicției generale.

În temeiul **competenței judiciare exclusive** se stabilește instanța unică care poate fi sesizată pentru judecarea unei cauze civile. Competența judiciară pentru cauzele necontencioase este exclusivă, dacă legislația nu prevede altfel.

În temeiul competenței judiciare generale, o acțiune împotriva unei persoane fizice se introduce la instanța în a cărei jurisdicție se află domiciliul acesteia, iar o acțiune împotriva unei persoane juridice se introduce la instanța în a cărei jurisdicție se află sediul social al respectivei persoane juridice. În cazul în care locul de reședință al unei persoane fizice nu este cunoscut, se poate introduce o acțiune împotriva persoanei în cauză la instanța în a cărei jurisdicție se află ultimul domiciliu cunoscut al acesteia.

În cazul în care, ca urmare a dispozițiilor generale, o cauză nu intră în competența judiciară a unei instanțe estoniene sau nu se poate stabili competența judiciară, iar legislația sau un acord internațional nu prevede altfel, cauza va fi judecată de instanța regională din Harju (*Harju Maakohus*), dacă:

respectiva cauză trebuie judecată în Republica Estonia în conformitate cu un acord internațional;

reclamantul este cetățean al Republicii Estonia sau are domiciliul în Estonia și nu are nicio posibilitate de a-și apăra drepturile într-un stat străin sau nu se preconizează ca va putea proceda astfel;

cauza este legată de Estonia într-o măsură semnificativă din alt motiv și reclamantul nu are nicio posibilitate de a-și apăra drepturile într-un stat străin sau nu se preconizează ca va putea proceda astfel.

Instanța regională din Harju va judeca o cauză și atunci când cauza respectivă intră sub incidența competenței judiciare a unei instanțe din Estonia, dar nu se poate determina care dintre instanțele din Estonia deține competența pentru judecarea cauzei respective. Acest lucru se aplică, de asemenea, în cazul în care s-a convenit asupra competenței judiciare a instanțelor din Estonia, fără însă a se preciza care instanță deține această competență.

În temeiul competenței judiciare exclusive (obligatorii), la instanța în a cărei jurisdicție se află bunul imobil se introduc acțiunile care au ca obiect următoarele:

o cerere referitoare la recunoașterea existenței unui drept de proprietate, a unui drept real limitat sau a existenței unei grevări a altui drept real în ceea ce privește bunurile imobile sau la recunoașterea absenței acestor drepturi sau grevări ori o cerere referitoare la alte drepturi legate de bunurile imobile;

determinarea limitelor sau repartizarea bunurilor imobile;

protejarea posesiei de bunuri imobile;

o cerere privind dreptul de proprietate care rezultă din proprietatea apartamentului;

o cerere legată de executarea silită a unor bunuri imobile;

o creanță care rezultă dintr-un contract de închiriere sau dintr-un contract de leasing comercial privind bunuri imobile sau alt contract pentru utilizarea unui bun imobil în temeiul legii privind obligațiile sau o creanță care rezultă din valabilitatea acestor contracte.

O acțiune legată de o servitute, grevare sau drept de preempțiune în legătură cu o proprietate se introduce la instanța în a cărei jurisdicție se află proprietatea.

În temeiul competenței judiciare exclusive (obligatorii), o acțiune în anularea unei clauze standard abuzive sau pentru încetarea și retragerea recomandării respectivei clauze de către persoana care recomandă aplicarea acesteia se introduce la instanța în a cărei jurisdicție se află locul de desfășurare a activității părâtului sau, în lipsa acestuia, la instanța în a cărei jurisdicție se află reședința sau sediul părâtului. În cazul în care locul de desfășurare a activității, reședința sau sediul părâtului nu se află în Estonia, acțiunea va fi înaintată instanței în a cărei jurisdicție teritorială a fost aplicată clauza standard.

Acțiunea unei persoane juridice prin care se urmărește revocarea deciziei unui organism sau declararea respectivei decizii ca nulă și neavenită se introduce, în temeiul competenței judiciare exclusive, la instanța în a cărei jurisdicție se află sediul persoanei juridice.

O instanță din Estonia poate să judece o cauză în materie matrimonială în cazul în care:

cel puțin unul dintre soți este cetățean al Republicii Estonia sau era cetățean la momentul încheierii căsătoriei;

ambii soți au reședința în Estonia;

unul dintre soți are reședința în Estonia, cu excepția cazului în care hotărârea care urmează a fi pronunțată nu va fi recunoscută în mod clar în țara de cetățenie a niciunui dintre soți.

În temeiul competenței judiciare exclusive, o acțiune în materie matrimonială care urmează să fie judecată de o instanță din Estonia se introduce la instanța în a cărei jurisdicție se află reședința comună a soților și, în lipsa acesteia, la instanța în a cărei jurisdicție se află reședința părâtului. În cazul în care reședința părâtului nu se află în Estonia, acțiunea va fi introdusă la instanța în a cărei jurisdicție se află reședința unui copil minor comun al părinților și, dacă părțile nu au un copil minor comun, la instanța în a cărei jurisdicție se află reședința reclamantului.

Dacă a fost stabilită custodia în ceea ce privește proprietatea unei persoane absente din cauză că persoana respectivă este dispărută sau în cazul în care, având în vedere capacitatea juridică activă limitată a unei persoane, a fost numit un tutore al acesteia, sau în cazul în care unei persoane i-a fost aplicată pedeapsa cu închisoarea, acțiunea de divorț împotriva unei astfel de persoane poate fi introdusă și la instanța în a cărei jurisdicție se află reședința reclamantului.

O instanță judecătorească din Estonia poate judeca o cauză în materie de filiație dacă cel puțin una dintre părți este cetățean al Republicii Estonia sau dacă cel puțin una dintre părți are reședința în Estonia. Acțiunea în materie de filiație care urmează să fie judecată de o instanță estoniană se introduce în temeiul competenței judiciare exclusive la instanța în a cărei jurisdicție se află reședința copilului. Dacă reședința copilului nu se află în Estonia, acțiunea va fi introdusă la instanța în a cărei jurisdicție se află reședința părâtului. Dacă reședința părâtului nu se află în Estonia, acțiunea va fi introdusă la instanța în a cărei jurisdicție se află reședința reclamantului. Același lucru este valabil și pentru cauzele care vizează întreținerea.

În temeiul competenței judiciare facultative, o acțiune care implică o cerere privind un drept de proprietate poate fi introdusă împotriva unei persoane fizice, de asemenea, la instanța în a cărei jurisdicție se află domiciliul acesteia, dacă persoana rămâne la respectivul domiciliu o perioadă mai îndelungată pentru că are o relație de muncă sau de serviciu, pentru că studiază sau din alt motiv. O acțiune referitoare la activitățile economice sau profesionale ale părâtului poate fi, de asemenea, introdusă la instanța în a cărei jurisdicție se află locul de desfășurare a activității acestuia.

O persoană juridică formată din membri, inclusiv o întreprindere sau un membru, partener sau acționar al acesteia poate, în temeiul competenței judiciare facultative, să introducă o acțiune care rezultă ca urmare a calității de membru sau a participării, împotriva unui membru, partener sau acționar al persoanei juridice, de asemenea, la instanța de judecată în a cărei jurisdicție se află sediul respectivei persoane juridice.

De asemenea, dacă o persoană are reședința sau sediul într-un stat străin, o acțiune care implică o cerere privind un drept de proprietate poate fi introdusă, în temeiul competenței judiciare facultative, împotriva unei astfel de persoane la instanța în a cărei jurisdicție se află activele care fac obiectul cererii sau la instanța de judecată în jurisdicția căreia se află celelalte active ale persoanei. Dacă un activ a fost înscris într-un registru public, acțiunea respectivă poate fi introdusă la instanța în jurisdicția căreia se află registrul în care este înregistrat bunul. Dacă activul este o creanță în temeiul legii privind obligațiile, acțiunea menționată anterior poate fi introdusă la instanța în jurisdicția căreia se află reședința sau sediul debitorului. În cazul în care creanța este garantată de un obiect, acțiunea poate fi introdusă și la instanța în a cărei jurisdicție se află respectivul obiect.

O acțiune care vizează încasarea unei creanțe garantate printr-o ipotecă sau legate de o grevare a proprietății sau de o altă acțiune care implică o creanță similară poate fi, de asemenea, introdusă la instanța în a cărei jurisdicție se află bunul imobil, cu condiția ca debitorul să fie proprietarul bunului imobil înregistrat care este garantat prin ipotecă sau care face obiectul grevării.

O acțiune împotriva unui proprietar de apartament care rezultă dintr-un raport juridic care vizează proprietatea apartamentului poate fi introdusă, de asemenea, în temeiul competenței juridice facultative, la instanța în a cărei jurisdicție se află apartamentul în cauză.

O acțiune care rezultă dintr-un contract sau o acțiune de declarare a nulității unui contract poate fi, de asemenea, introdusă la instanța în a cărei jurisdicție s-ar îndeplini obligația contractuală în cauză.

De asemenea, o acțiune care rezultă dintr-un contract sau dintr-o relație specificată la articolele 35, 46 sau 52, la articolul 208 alineatul (4), la articolele 379 sau 402, la articolul 635 alineatul (4) sau la articolele 709, 734 sau 866 din **Legea privind obligațiile (võlaõigusseadus)** sau o acțiune care rezultă din orice alt contract încheiat cu o întreprindere care are un sediu sau un loc de desfășurare a activității în Estonia, poate fi introdusă de către un consumator, în temeiul jurisdicției facultative, la instanța în a cărei jurisdicție se află reședința consumatorului. Acest lucru nu se aplică acțiunilor care decurg din contractele de transport.

Deținătorul unei polițe de asigurare, beneficiarul sau o altă persoană îndreptățită să solicite executarea acesteia de către asigurător în baza unui contract de asigurare poate, de asemenea, să introducă, în temeiul competenței judiciare facultative, o acțiune împotriva asigurătorului care rezultă din contractul de asigurare la instanța în a cărei jurisdicție se află reședința sau sediul persoanei respective.

De asemenea, în temeiul competenței judiciare facultative, în cazul unei asigurări de răspundere civilă sau al unei asigurări pentru clădiri, bunuri imobile sau mobile împreună cu o clădire sau un bun imobil, se poate introduce o acțiune împotriva asigurătorului la instanța în a cărei jurisdicție s-a produs fapta sau evenimentul care a provocat prejudiciul.

Un angajat poate introduce, de asemenea, în temeiul competenței judiciare facultative, o acțiune care rezultă din contractul său de muncă la instanța în a cărei jurisdicție se află domiciliul sau locul de muncă.

De asemenea, în temeiul competenței judiciare facultative, o acțiune care vizează compensarea prejudiciului cauzat în mod ilegal poate fi introdusă la instanța în a cărei jurisdicție a avut loc fapta sau evenimentul care a provocat prejudiciul sau de la locul unde a fost cauzat prejudiciul.

O acțiune al cărei obiect este stabilirea dreptului de succesiune, o cerere a succesorului împotriva posesorului proprietății, o cerere care rezultă dintr-un contract de moștenire sau de succesiune sau o cerere pentru o parte obligatorie sau pentru divizarea unei proprietăți poate fi introdusă, de asemenea, în temeiul competenței judiciare facultative, la instanța în a cărei jurisdicție era rezident defunctul la momentul decesului său. Dacă defunctul era cetățean al Republicii Estonia, dar la momentul decesului nu avea reședința în Estonia, acțiunea respectivă poate fi introdusă și la instanța în a cărei jurisdicție s-a aflat ultima reședință a defunctului în Estonia. În cazul în care defunctul nu avea reședința în Estonia, acțiunea poate fi introdusă la instanța regională din Harju. O acțiune împotriva mai multor părți poate fi introdusă la instanța în a cărei jurisdicție se află reședința sau sediul unuia dintre părți, la alegerea reclamantului.

În cazul în care este posibilă introducerea mai multor acțiuni împotriva unui părât pe baza aceluiași circumstanțe, toate acțiunile pot fi înaintate instanței la care s-ar putea introduce o acțiune referitoare la o cerere sau la unele dintre cererile care decurg ca urmare a aceleiași fapte.

Cererea reconvențională poate fi depusă la instanța la care a fost introdusă acțiunea, cu condiția ca cererea reconvențională să nu intre sub incidența competenței judiciare exclusive. Acest lucru se aplică și în cazul în care, în conformitate cu dispozițiile generale, cererea reconvențională ar trebui depusă la o instanță dintr-un stat străin.

Acțiunea unei terțe părți referitoare la o plângere independentă poate fi înaintată instanței care a judecat acțiunea principală.

De asemenea, o acțiune referitoare la procedura de faliment sau la patrimoniul falitului formulată împotriva falitului, a unui administrator judiciar sau a unui membru al comitetului pentru faliment, inclusiv o acțiune pentru excluderea bunurilor din patrimoniul falitului, poate fi introdusă la instanța care a declarat falimentul. O acțiune de acceptare a unei creanțe poate fi, de asemenea, introdusă la instanța care a declarat falimentul.

De asemenea, falitul poate introduce o acțiune privind patrimoniul său, inclusiv o acțiune în recuperare, la instanța care a declarat falimentul.

Dacă acțiunea este depusă la o instanță diferită de cea care s-ar fi aplicat în conformitate cu principiul de competență judiciară generală în raport cu părătul, acest lucru trebuie să fie justificat.

În cazul în care o cauză ar putea intra, în același timp, sub jurisdicția mai multor instanțe din Estonia, solicitantul va avea dreptul de a alege instanța la care va depune cererea. În acest caz, cauza va fi judecată de instanța care a primit prima cerere.

5 Cărei instanțe ar trebui să mă adresez în acest stat membru, având în vedere natura cazului meu și suma în joc?

În Estonia, competența judiciară nu este determinată de natura unei cauze sau de suma care face obiectul cauzei.

6 Pot să introduc o acțiune în justiție în mod individual sau trebuie să recurg la un intermediar, de exemplu un avocat?

Cu excepția cazului în care legea prevede altfel, părțile (reclamantul, părătul, terțul) pot să participe la procedura judiciară personal sau printr-un reprezentant cu capacitate juridică activă în procedurile civile. Participarea în persoană într-o cauză nu privează o parte la procedură de dreptul de a avea un reprezentant sau un consilier juridic în cauza respectivă.

Capacitatea juridică activă în procedurile civile reprezintă capacitatea unei persoane de a-și exercita drepturile procedurale în materie civilă și de a-și îndeplini obligațiile procedurale în materie civilă, în instanță. O persoană cu vârsta de cel puțin 18 ani are capacitate juridică activă deplină. Persoanele cu capacitate juridică activă restricționată nu au capacitate juridică activă în procedurile civile, cu excepția cazului în care sunt adulte și restricționarea capacității lor juridice active nu se referă la exercitarea drepturilor procedurale în materie civilă sau la îndeplinirea obligațiilor procedurale în materie civilă. Minorii cu vârsta de cel puțin 15 ani au dreptul să participe la procedurile judiciare împreună cu reprezentanții lor juridici.

Un reprezentant contractual în instanță poate să fie un avocat sau o altă persoană care a dobândit cel puțin o diplomă de masterat în domeniul dreptului recunoscut de stat, sau o calificare echivalentă în sensul articolului 28 alineatul (22) din

Legea educației din Republica Estonia (Eesti Vabariigi haridusseadus) sau o calificare echivalentă la o instituție din străinătate.

O persoană juridică este reprezentată în instanță de un membru al consiliului său de administrație sau al unui organism care înlocuiește consiliul de administrație (reprezentant legal), cu excepția cazului în care legea sau statutul său prevede dreptul la reprezentare comună. Membrul consiliului de administrație poate delega unui reprezentant contractual sarcina de a se ocupa de cauza respectivă. Existența unui astfel de reprezentant nu aduce atingere participării reprezentantului legal, și anume a membrului consiliului de administrație al persoanei juridice, la procedurile judiciare din instanță.

În anumite cazuri prevăzute de lege, instanța numește reprezentantul unei persoane.

7 Pentru introducerea acțiunii, mai exact, cui trebuie să mă adresez: biroului de recepție, biroului grefierului instanței sau în altă parte?

Cererea trebuie să indice denumirea instanței la care urmează să fie depusă. Cererea poate fi, de asemenea, transmisă prin mijloace electronice, prin intermediul portalului disponibil la adresa <https://www.e-toimik.ee/>, prin conectare cu cartea de identitate. Cererea poate fi, de asemenea, depusă pe cale electronică prin fax sau prin trimiterea acesteia la adresa de e-mail prevăzută în acest scop. În cazul în care cererea se depune personal la instanță, aceasta trebuie depusă la registratura respectivei instanțe judecătorești.

8 În ce limbă pot să-mi formulez cererea? Pot să formulez cererea oral sau trebuie să existe o cerere scrisă? Pot să trimit cererea prin fax sau prin e-mail?

Procedurile judiciare în fața instanțelor și activitățile administrative din cadrul instanțelor se desfășoară în limba estonă. Cererea trebuie depusă în scris în limba estonă. Cererea depusă la instanță trebuie semnată; aceasta poate fi, de asemenea, depusă în format digital cu semnătură electronică, prin intermediul portalului disponibil la adresa <https://www.e-toimik.ee/> prin conectare cu cartea de identitate sau poate fi trimisă prin e-mail în format digital cu semnătură electronică. O cerere poate fi trimisă prin fax sau prin e-mail în format digital fără semnătură electronică doar dacă se depune la instanță, cât mai curând posibil, o cerere semnată.

9 Există formulare speciale pentru intentarea de acțiuni sau, în caz contrar, cum trebuie să depun cererea de chemare în judecată? Există anumite elemente specifice care trebuie depuse la dosar?

Nu există un formular specific de cerere. Cererile trebuie să precizeze următoarele:

numele, adresele și datele de contact ale părților implicate în procedură și ale oricărui reprezentant;

numele instanței;

cererea reclamantului, exprimată în mod clar (obiectul acțiunii);

circumstanțele factuale care stau la baza acțiunii (motivarea acțiunii);

probleme în susținerea circumstanțelor care constituie motivarea acțiunii și o trimitere specifică la faptele pe care reclamantul intenționează să le dovedească prin fiecare dintre elementele de probă;

dacă reclamantul acceptă ca dosarul să fie revizuit în cadrul unei proceduri scrise sau dorește audierea cauzei în cadrul unei ședințe judecătorești;

valoarea care face obiectul acțiunii, cu excepția cazului în care prin acțiune se urmărește achitarea unei anumite sume de bani;

o listă cu anexele la cerere;

semnătura sau, pentru un document transmis prin mijloace electronice, semnătura electronică a participantului la procedură sau a reprezentantului acestuia.

În cazul în care reclamantul dorește ca acțiunea să fie revizuită în cadrul unei proceduri judiciare cu înscrisuri, reclamantul trebuie să indice acest lucru în cerere.

Dacă reclamantul este reprezentat în procedura judiciară de către un reprezentant, datele de identificare ale acestuia trebuie să fie, de asemenea, incluse în cerere. Dacă reclamantul dorește asistența unui interpret sau a unui traducător, trebuie să indice acest lucru în cerere și să ofere datele de identificare ale interpretului sau ale traducătorului, dacă acest lucru este posibil.

Dacă acțiunea este depusă la o instanță diferită de cea care s-ar fi aplicat în conformitate cu principiul de competență judiciară generală în raport cu pârâtul, acest lucru trebuie să fie justificat.

În plus față de informațiile specificate mai sus, cererile într-o cauză de divorț trebuie să indice, de asemenea, numele și datele de naștere ale oricăror copii minori comuni ai soților, persoana care îngrijește și crește copiii, persoana cu care locuiesc copiii, precum și o propunere cu privire la drepturile parentale și la creșterea și educarea copiilor după divorț.

În cazul în care reclamantul sau pârâtul este o persoană juridică înscrisă într-un registru public, trebuie inclusă în acțiune o copie după fișa din registru, un extras din registru sau certificat de înregistrare, cu excepția cazului în care instanța este în măsură să verifice în mod independent aceste informații în registru. În cazul altor persoane juridice, trebuie furnizate alte dovezi ale existenței lor și ale capacității juridice a acestora.

10 Va trebui să plătesc cheltuielile de judecată? Dacă da, când? Va trebui să plătesc un avocat chiar din momentul depunerii cererii?

Pentru reexaminarea unei petiții, a unui apel sau a unei cereri, se percepe o taxă de stat. Nivelul taxelor de stat depinde de valoarea cauzei civile [în anexa 1 la Legea privind taxele de stat (*riigilõivuseadus*)] sau sunt stabilite ca sume specifice în funcție de tipul de cerere. Nu se percepe o taxă de stat pentru judecarea unei cereri de acordare a asistenței judiciare, atunci când cererea vizează plata drepturilor salariale sau asistența pentru întreținere și pentru alte cazuri prevăzute de Legea privind taxele de stat.

Taxa de stat se plătește înainte de a se solicita executarea unui act. Cererea nu îi va fi comunicată pârâtului înainte de achitarea taxei de stat și nici alte proceduri care decurg din executarea unui act pentru care se percepe o taxă de stat. Dacă taxa de stat nu este plătită integral, instanța va acorda solicitantului un termen în care să plătească întreaga sumă. În cazul în care taxa de stat nu va fi plătită până la termenul respectiv, cererea nu va fi admisă în vederea revizuirii. Dacă valoarea taxei de stat plătite pentru o cerere admisă în vederea revizuirii este mai mică decât cea prevăzută de lege, instanța va solicita plata taxei de stat în cuantumul prevăzut de lege. Dacă reclamantul nu plătește taxa de stat până la data scadentă stabilită de instanță, aceasta nu va judeca acțiunea în măsura corespunzătoare cererii.

La plata unei taxe de stat, actul pentru care se plătește taxa de stat trebuie indicat în documentul de plată. Dacă se plătește o taxă de stat pentru o altă persoană, se va indica și numele persoanei respective. În cazul în care, ulterior depunerii unei cereri, instanța solicită plata unei taxe suplimentare de stat, numărul de referință stabilit de instanță trebuie să fie indicat și atunci când taxa de stat este plătită prin intermediul unei instituții de credit.

Plata cheltuielilor necesare și rezonabile ale unui reprezentant contractual sunt, în general, suportate de partea împotriva căreia se pronunță hotărârea. Pentru a beneficia de compensații pentru costurile unui reprezentant contractual, plata acestor costuri nu trebuie să fie dovedită; o factură emisă pentru furnizarea de servicii juridice este o dovadă suficientă pentru a primi compensația. Codul de procedură civilă nu reglementează plata care trebuie efectuată unui reprezentant contractual înainte de repartizarea și determinarea cheltuielilor de judecată de către instanță; acest lucru ar trebui să fie convenit în contractul de servicii juridice încheiat între furnizorul de servicii juridice și persoana care urmează a fi reprezentată.

11 Pot să solicit asistență judiciară?

Asistența judiciară se acordă unei părți la procedură care este o persoană fizică și care, la momentul depunerii cererii de asistență judiciară, are reședința în Republica Estonia sau în alt stat membru al UE ori este cetățean al Republicii Estonia sau al unui alt stat membru al UE. Reședința se stabilește în temeiul articolului 62 din Regulamentul (UE) nr. 1215/2012 al Parlamentului European și al Consiliului. Asistența judiciară se acordă altor părți la procedură care sunt persoane fizice numai dacă acest lucru rezultă dintr-un acord internațional.

Asistența judiciară se acordă persoanei care o solicită dacă:

persoana care solicită asistență judiciară nu are capacitatea de a plăti cheltuielile de judecată ca urmare a situației sale financiare sau are capacitatea de a achita cheltuielile de judecată doar parțial sau în tranșe și

există suficiente motive pentru a se considera că procedura avută în vedere va avea succes.

Se presupune că participarea la procedură este de succes dacă cererea pentru depunerea căreia se solicită asistență judiciară expune motivele într-o manieră convingătoare din punct de vedere legal și cererea este susținută prin fapte. Importanța cauzei pentru persoana care solicită asistență judiciară este, de asemenea, luată în considerare la evaluarea succesului participării persoanei respective la procedură.

Nu se acordă asistență judiciară unei persoane fizice în cazul în care:

(1) cheltuielile de judecată nu sunt preconizate să depășească dublul venitului mediu lunar al solicitantului, care se calculează pe baza venitului mediu lunar obținut în cele patru luni anterioare depunerii cererii, din care se deduc taxele și plățile obligatorii pentru asigurare, costurile aferente îndeplinirii obligațiilor legale de întreținere și costurile rezonabile referitoare la cazare și transport;

(2) persoana care solicită asistență judiciară este în măsură să acopere cheltuielile procedurale din activele existente care pot fi vândute fără dificultăți majore și pentru care se poate formula o cerere de plată în conformitate cu legea;

În ceea ce privește persoanele juridice, numai asociațiile sau fundațiile fără scop lucrativ înscrise pe lista asociațiilor sau fundațiilor fără scop lucrativ care beneficiază de stimulente privind impozitul pe venit sau asociațiile non-profit sau fundațiile echivalente cu sediul în Estonia sau în alt stat membru al UE au dreptul de a solicita asistență judiciară pentru a-și atinge obiectivele, cu condiția ca solicitanții să demonstreze că solicită asistență judiciară în domeniul protecției mediului sau a consumatorului sau în orice alt domeniu de interes public predominant pentru a preveni eventualele atingeri ale drepturilor protejate prin lege ale unui număr mare de persoane și cu condiția să nu se prezume că aceștia sunt în măsură să acopere costurile legate de activele lor sau să achite cheltuielile respective doar parțial sau în rate. Asistența judiciară pe care o pot solicita alte persoane juridice de drept privat din Estonia constă în scutirea totală sau parțială de la plata taxelor de stat la introducerea unei căi de atac. În cazul altor persoane juridice străine asistența judiciară se acordă numai în baza unui acord internațional.

12 Din ce moment se consideră că acțiunea mea este introdusă în mod oficial? Voi primi informații din partea autorităților cu privire la introducerea corectă a acțiunii?

Se consideră că o acțiune a fost introdusă la data la care acțiunea ajunge în instanță. Această dispoziție se aplică numai dacă acțiunea a fost notificată sau comunicată părâtului la o dată ulterioară. Dacă instanța refuză să admită cererea de reexaminare, instanța nu va comunica părâtului acțiunea. Dacă cererea respectă cerințele legale, instanța va lua o hotărâre și o va admite în vederea revizuirii. În cazul în care cererea nu respectă cerințele, instanța va acorda reclamantului un termen în vederea eliminării deficiențelor. Instanța va lua o hotărâre cu privire la admiterea sau respingerea unei cereri de reexaminare sau cu privire la acordarea unei date-limită pentru corectarea deficiențelor într-un termen rezonabil. Instanța va informa reclamantul cu privire la admiterea cererii în vederea reexaminării.

13 Voi obține informații detaliate referitor la succesiunea evenimentelor ulterioare (cum ar fi intervalul de timp permis pentru înfățișare)?

Instanța va anunța participantul cu privire la evoluția procedurii prin intermediul deciziilor administrative. Instanța va stabili, printr-o decizie administrativă, un termen pentru ca părâtul să răspundă și îl va informa că cererea sa de reexaminare a fost admisă.

Ultima actualizare: 01/10/2020

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.